

Prima instanță: judecătoria Cimișlia
judecător: Z.Aramă
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
judecători: N.Vascan, E.Fistican, V.Negru

Dosarul nr.2rac-462/16

DECIZIE

07 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru,
Ion Druță, Nicolae Craiu

examinînd recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Energopetrol”

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016 și a hotărîrii judecătorești Cimișlia din 13 iulie 2015

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Energopetrol” către Societatea cu Răspundere Limitată „Silcampes-Sud” privind încasarea penalității și dobînzii de întîrziere,

c o n s t a t ă :

La data de 14 iulie 2014, reclamantul Societatea cu Răspundere Limitată „Energopetrol”, prin intermediul avocatului Stănescu Valeriu, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Societatea cu Răspundere Limitată „Silcampes-Sud”, solicitînd încasarea penalității și dobînzii de întîrziere.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 02 ianuarie 2014, între Societatea cu Răspundere Limitată „Energopetrol”, în calitate de vânzător și Societatea cu Răspundere Limitată „Silcampes-Sud”, în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare a produselor petroliere nr.02/01.

Sușține că, în perioada 02 ianuarie 2014 - 06 ianuarie 2014, cumpărătorul a procurat de la vânzător producție petrolieră în sumă totală de 171 900 lei, fapt dovedit prin facturile fiscale: FB 3914435 din 02 ianuarie 2014 în sumă de 62 000 lei și FB 3914442 din 06 ianuarie 2014 în sumă de 109 900 lei.

Pîrîtul a achitat prețul mărfii procurate cu întîrziere, în mai multe rate, conform dispozițiilor de plată: 62 000 lei avans în cont la situația 01 ianuarie 2014; 20 000 lei dispoziția de plată nr.2 din 29 ianuarie 2014; 19 900 lei dispoziția de plată nr.25 din 11 martie 2014; 20 000 lei dispoziția de plată nr.101 din 25 martie 2014; 5 000 lei dispoziția de plată nr.13 din 04 aprilie 2014; 10 000 lei dispoziția de plată nr.26 din 17 aprilie 2014; 5 000 lei dispoziția de plată nr.255 din 27 iunie 2014; 10 000 lei cesiunea

creanței conform contractului de cesiune 07/07 din 07 iulie 2014 cu Societatea cu Răspundere Limitată „Minalprim”; 20 000 lei dispoziția de plată nr.891 din 09 iulie 2014.

Potrivit pct.4.1 al contractului de vânzare-cumpărare a produselor petroliere nr. 02/01 din 02 ianuarie 2014, vânzătorul transmite cumpărătorului produsele petroliere procurate după cantitate și calitate pe adresa: or. Cimișlia, str.B.Lăutaru, 1A, care se consideră locul executării contractului. Predarea mărfii către cumpărător se confirmă prin factura fiscală.

Cumpărătorul Societatea cu Răspundere Limitată „Silcampes-Sud” nu a respectat obligațiunea contractuală stabilită în pct.3.3 al contractului, potrivit căreia cumpărătorul este obligat să achite costul producției în termen de 10 zile calendaristice de la preluarea mărfii.

La 09 iulie 2014, în scopul soluționării extrajudiciare a litigiului, reclamantul a solicitat pîrîtului, prin scrisoare recomandată, restituirea datoriei restante la moment de 20 000 lei și repararea prejudiciului. În aceeași zi, Societatea cu Răspundere Limitată „Silcampes-Sud” a efectuat ultimul transfer bancar în sumă de 20 000 lei, achitând astfel integral datoria de bază.

Invocă reclamantul că în pct.5.2 contractul nr.02/01 din 02 ianuarie 2014, părțile de comun acord au evaluat cuantumul despăgubirilor ce vor fi datorate, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației de achitare în termen, urmează să achite penalitate în mărime de 0,5% (1-30 zi), 1% (31-80 zi) și 1,5% (81-182 zi), în dependență de perioada întârzierii, din suma neachitată pentru fiecare zi de întârziere.

Totodată consideră reclamantul că pârâțul urmează să achite și dobînda de întârziere prevăzută de art.585 Cod civil.

Astfel, de la 16 ianuarie 2014, termenul limită de achitare a producției, penalitatea constituie 100 661 lei, iar dobînda de întârziere constituie 3 398,84 lei.

În final susține că, debitorul a încălcat cerințele legii și condițiile contractului, fapt prin care a adus un prejudiciu creditorului în sumă totală de 104 059,84 lei, compusă din penalitatea - 100 661 lei și dobînda de întârziere - 3 398,84 lei.

Solicită reclamantul încasarea de la Societatea cu Răspundere Limitată „Silcampes-Sud” în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Energo Petrol” a prejudiciului în sumă totală de 104 059,84 lei, compus din penalitatea de 100 661 lei și dobînda de întârziere de 3 398,84 lei, calculate pentru 175 zile, cît și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea judecătorei Cimișlia din 13 iulie 2015, acțiunea a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea de la Societatea cu Răspundere Limitată „Silcampes-Sud” în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Energo Petrol” suma de 3 398,84 lei cu titlu de dobîndă de întârziere, 5 000 lei cheltuieli pentru serviciile de asistență juridică și 270 lei cheltuieli de judecată formate din taxa de stat, iar în total suma de 8 668,84 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Instanța de fond a concluzionat că, pîrîțul nu a respectat termenul de achitare a mărfii, astfel pretențiile reclamantului privind încasarea dobînzii de întârziere sunt întemeiate. Totodată instanța a apreciat drept neîntemeiată pretenția privind încasarea penalității pe motiv că reclamantul nu a prezentat probe concludente că și-a rezervat dreptul de a solicita penalitatea după stingerea datoriei, or, pretenția cu privire la

achitarea datoriei, penalității și dobânzii creditorul a înaintat-o pîrîtului la 09 iulie 2014, data la care obligația principală a fost deja achitată de către pîrît.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016, a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Energo Petrol” și menținută hotărîrea judecătoreii Cimișlia din 13 iulie 2015.

Instanța de apel a conchis că instanța de fond a stabilit toate circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea pricinii, a apreciat corect probele administrate la dosar, aplicînd corect legea materială și procesuală.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la data de 26 august 2016, Societatea cu Răspundere Limitată „Energo Petrol”, prin intermediul avocatului Stănescu Valeriu, a declarat recurs, solicitînd casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016 și hotărîrii judecătoreii Cimișlia din 13 iulie 2015, cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie admisă integral în sensul invocat.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei, recurentul a indicat că instanțele de judecată nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, aplicînd eronat normele de drept.

Menționează că, concluzia instanței de judecată precum că reclamantul la primirea executării nu și-a rezervat dreptul privind încasarea ulterioară a penalității, or careva probe ce ar confirma acest fapt nu sunt prezentate la materialele cauzei, este o interpretare eronată a normelor de drept material, deoarece art.626 alin.(3) Cod civil, la care face referință instanța, stipulează că în cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalității numai dacă și-a rezervat expres acest drept la primirea executării. Or, la data de 09 iulie 2014, reclamantul a expediat pîrîtului reclamația prin care a solicitat ultimului achitarea datoriei de 20 000 lei, penalității în sumă de 41 800 lei și dobînda de întîrziere de 1 025,48 lei. Pîrîtul însă a achitat doar suma de 20 000 lei, astfel rezultă că prin reclamația dată, recurentul și-a rezervat expres și în formă scrisă dreptul la încasarea ulterioară a penalității.

Consideră recurentul că instanța de apel a ignorat prevederile alin.1) art.642 Cod civil, potrivit căruia, prin stingerea obligațiilor, încetează raporturile juridice dintre părți în partea ce se referă la obligația stinsă. În speță, intimatul achitînd datoria pentru produsele petroliere procurate, a stins doar această obligație, iar ca urmare a rezervării exprese de către Societatea cu Răspundere Limitată „Energo Petrol” a dreptului de a cere penalitate și dobîndă, urmează să le achite integral.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Colegiul reține că la materialele cauzei este anexată copia scrisorii de expediere în adresa părților a copiei deciziei integrale a instanței de apel (f.d.101). Însă, la materialele cauzei nu se regăsesc careva probe ce ar confirma data recepționării de către părți a copiei deciziei. Astfel recursul declarat la data de 26 august 2016, se consideră depus în termen.

La data de 21 septembrie 2016, în adresa intimatului Societatea cu Răspundere Limitată „Silcampes-Sud” a fost expediat spre cunoștință copia recursului declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Energo Petrol”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs (f.d.110).

Intimatul, Societatea cu Răspundere Limitată „Energo Petrol”, nu și-a rezervat dreptul de a depune referința asupra recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Energo Petrol”.

Analizând legalitatea deciziei recurate, prin prisma argumentelor invocate în recurs, reieșind din materialele dosarului și în conformitate cu prevederile Legii, Colegiul consideră recursul ca fiind întemeiat și care necesită a fi admis din următoarele motive.

Conform art.445 alin.(1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța după ce judecă recursul este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărîre.

În speță, Societatea cu Răspundere Limitată „Energo Petrol” a înaintat acțiunea civilă în vederea încasării din contul Societății cu Răspundere Limitată „Silcampes-Sud”, ca urmare a neexecutării obligațiilor de plată a mărfii livrate în baza contractului de vânzare-cumpărare a produselor petroliere nr.02/01.

Din materialele cauzei rezultă că în perioada 02 ianuarie 2014 - 06 ianuarie 2014, pîrîtul a procurat de la reclamant producție petrolieră în sumă totală de 171 900 lei, fapt dovedit prin facturile fiscale: FB 3914435 din 02 ianuarie 2014 în sumă de 62 000 lei și FB 3914442 din 06 ianuarie 2014 în sumă de 109 900 lei.

Potrivit pct.3.3 al contractului de vânzare-cumpărare a produselor petroliere nr.02/01 din 02 ianuarie 2014, plata pentru marfa livrată urma a fi efectuată în termen de 10 zile calendaristice de la preluarea mărfii (f.d.9).

Pîrîtul a achitat prețul mărfii procurate cu întârziere, în mai multe rate, conform dispozițiilor de plată: 62 000 lei avans în cont la situația 01 ianuarie 2014; 20 000 lei dispoziția de plată nr.2 din 29 ianuarie 2014; 19 900 lei dispoziția de plată nr.25 din 11 martie 2014; 20 000 lei dispoziția de plată nr.101 din 25 martie 2014; 5 000 lei dispoziția de plată nr.13 din 04 aprilie 2014; 10 000 lei dispoziția de plată nr.26 din 17 aprilie 2014; 5 000 lei dispoziția de plată nr.255 din 27 iunie 2014; 10 000 lei cesiunea creanței conform contractului de cesiune 07/07 din 07 iulie 2014 cu Societatea cu Răspundere Limitată „Minalprim”; 20 000 lei dispoziția de plată nr.891 din 09 iulie 2014.

Colegiul reține că reclamantul a înaintat prezenta acțiune, invocînd că cumpărătorul Societatea cu Răspundere Limitată „Silcampes-Sud” nu a respectat obligațiunea contractuală stabilită în pct.3.3 al contractului, potrivit căreia cumpărătorul este obligat să achite costul producției în termen de 10 zile calendaristice de la preluarea mărfii.

Astfel, din materialele dosarului cu certitudine s-a stabilit că intimatul Societatea cu Răspundere Limitată „Silcampes-Sud” nu a executat în modul corespunzător obligațiile asumate prin contractul de vânzare-cumpărare a produselor petroliere nr.02/01 din 02 ianuarie 2014, a evitat plata în termen a mărfii livrate, cauzând prin acest fapt un prejudiciu recurentului.

Colegiul constată că în speță punerea debitorului în întârziere și anume, a intimatului Societatea cu Răspundere Limitată „Silcampes-Sud”, a fost condiționată de prevederile contractului de vânzare-cumpărare a produselor petroliere nr.02/01 din 02 ianuarie 2014, ori conform art.617 alin.(2) lit.a) din Codul Civil, nu este necesară somația în cazul în care este stabilită o dată calendaristică pentru executarea obligației. În condițiile în care s-a constatat că executarea obligației de plată a mărfii livrate în

perioada 02 ianuarie 2014 - 06 ianuarie 2014, este scadentă după expirarea a unui termen de 10 zile din momentul livrării, se constată că Societatea cu Răspundere Limitată „Silcampes-Sud” este în întârziere.

Conform art.619 alin.1) Cod civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Astfel, pretențiile Societății cu Răspundere Limitată „Energo Petrol” au vizat încasarea, prin prisma art.619 alin.1) către Societatea cu Răspundere Limitată „Silcampes-Sud” prisma art.619 alin.(2) Cod civil, a dobânzii de întârziere pentru perioada 16 ianuarie 2014 – 09 iulie 2014.

Colegiul reține că instanțele ierarhic inferioare au respins pretențiile Societății cu Răspundere Limitată „Energo Petrol” privind încasarea de la pîrît a penalității motivînd prin faptul că reclamantul la primirea executării nu și-a rezervat expres și în formă scrisă, dreptul privind încasarea ulterioară a penalității, or, careva probe care ar confirma acest fapt la dosar nu au fost prezentate.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră în parte incorectă concluzia respectivă deoarece, art.626 alin.3) Cod civil, la care face referință instanța, stipulează că în cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalității numai dacă și-a rezervat expres acest drept la primirea executării.

În speță, la 09 iulie 2014, reclamantul Societatea cu Răspundere Limitată „Energo Petrol”, în scopul soluționării extrajudiciare a litigiului, a expediat pîrîtului reclamația solicitînd achitarea prejudiciului compus din datoria restantă în sumă de 20000 lei, penalitate în sumă de 41 800 lei, dobânzi de întârziere în sumă de 1 025,48 lei (f.d.17-18). Pîrîtul-intimatul a achitat doar datoria în sumă de 20 000 lei. Prin urmare, prin reclamația respectivă reclamantul și-a rezervat expres și în formă scrisă dreptul la încasarea ulterioară a penalității pentru suma achitată în ultima tranșă.

Penalitatea pentru încălcarea condițiilor contractului se calculează și se încasează în valoare procentuală din suma restanței pentru fiecare zi de întârziere, inclusiv pentru zilele de sărbătoare, nelucrătoare, de odihnă.

Instanța de fond cît și instanța de apel au interpretat eronat normele de drept material, respingînd pretenția cu privire la încasarea penalității integral.

Din materialul probatoriu administrat la materialele cauzei s-a constatat, că Societatea cu Răspundere Limitată „Silcampes-Sud” a achitat datoria în mărime de 20000 lei cu întârziere, astfel, penalitatea urmează a fi calculată pentru 3 zile de întârziere.

Ba mai mult ca atît, însuși art.624 alin.1) Cod civil indică, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

În cazul dat creditorului Societatea cu Răspundere Limitată „Energo Petrol” prin neplata la timp a datoriei i s-a cauzat un prejudiciu stipulat în pct.5.2 din contract, care urmează a fi remis de către debitor în cazul neexecutării în termen a obligațiilor de plată.

Or, prin reclamația din 09 iulie 2014, expediată de creditorul Societatea cu Răspundere Limitată „Energo Petrol” în adresa debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Silcamps-Sud”, primul și-a rezervat dreptul de a solicita penalitatea doar reieșind din suma datoriei existente la moment, și anume 20 000 lei (f.d.17-18). Pentru celelalte sume, la primirea lor, creditorul nu și-a rezervat dreptul de a cere penalitate.

Totodată, drept anexă la cererea de chemare în judecată, reclamantul a prezentat calculul penalității în temeiul pct.5.2 al contractului încheiat între Societatea cu Răspundere Limitată „Energo Petrol” și Societatea cu Răspundere Limitată „Silcamps-Sud”, care conține descifrarea penalității inclusiv pentru suma de 20 000 lei. Astfel, din calculul respectiv rezultă că, data formării datoriei de 20 000 lei este ziua de 07 iulie 2014, iar perioada de întârziere cuprinde 07 iulie 2014 – 09 iulie 2014, adică 3 zile.

Potrivit pct.5.2 al contractului de vânzare-cumpărare din 02 ianuarie 2014, părțile de comun acord au evaluat quantumul despăgubirilor stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației de achitare în termen, urmează să achite penalitate în mărime de 0,5% (1-30 zi).

Prin urmare, suma care urmează a fi încasată de la Societatea cu Răspundere Limitată „Silcamps-Sud” în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Energo Petrol” cu titlul de penalitate constituie 300 lei, reieșind din următorul calcul: (20 000 lei x 0,5% x 3 zile = 300). În rest pretențiile reclamantului privind încasarea penalității urmează de respins ca neîntemeiate.

Distinct, Colegiul consideră că suma solicitată de reclamantul - recurentul Societatea cu Răspundere Limitată „Energo Petrol”, cu titlul de penalitate, în mărime de 100 661 lei și ulterior acceptată în mărime de 300 lei pentru 3 zile de întârziere, este una exagerată în coraport cu datoria intimatului față de reclamant formată în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.02/01 din 02 ianuarie 2014 și care constituia suma de 20 000 lei.

Potrivit art.630 alin.(1) Cod civil, în cazuri excepționale, luându-se în considerare toate împrejurările, instanța de judecată poate dispune reducerea clauzei penale disproporționat de mari.

Este de remarcat faptul că, reducerea clauzei penale se înfăptuiește, conform principiului contradictorialității, numai la cererea părții care o invocă, adică a debitorului. Din acest considerent, toate împrejurările care confirmă disproporționatea clauzei penale, inclusiv întinderea prejudiciului, trebuie să fie probate, conform regulilor generale, de către debitor.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit. b) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Energo Petrol”.

Se casează parțial decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016 și hotărîrea Judecătorei Cimișlia din 13 iulie 2015 în pricina civilă la acțiunea Societății cu Răspundere Limitată „Energo Petrol” către Societatea cu Răspundere Limitată

„Silcampes-Sud”, în partea respingerii pretenției privind încasarea penalității, și se emite în această parte o nouă hotărîre prin care:

Se admite acțiunea parțial, în partea pretenției privind încasarea penalității.

Se încasează de la Societatea cu Răspundere Limitată „Silcampes-Sud” în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Energo Petrol”, cu titlul de penalitate, suma de 300 lei (trei sute lei).

În rest decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016 și hotărîrea Judecătoriei Cimișlia din 13 iulie 2015 se mențin.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

Președintele completului,
Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Ion Druță

Nicolae Craiu